

Renate Börger

Alakulóban lévő látomás

Auroville 35 éves

Harmincöt évvel ezelőtt indult el Dél-Indiában az a nagy tervezet, amely a jövő városát képzelte el 50 000 ember számára – Sri Aurobindo integrális jogájának szellemében. Az eredeti elképzelés nem valósult meg, de létrejött egy ma 2000 ember otthonául szolgáló települési kísérlet, telve ökológiai, építészeti és szociális kísérletező erővel, saját gazdasággal és érdekes belső politikai struktúrával. Ennek erősségeit és gyengéit mutatjuk meg az alábbiakban.

A jövő avantgárd városát képzelték el 50 000 világpolgár számára, az indiai bölcs, Sri Aurobindo és „az Anyának” nevezett Mira Alfassa tanításaiból áradó spirituális igényekkel. Auroville-nek az lett volna a rendeltetése, hogy egy új kozmopolita tudat mintaképét sugározza szét a világba. A terv – talán mondhatjuk, hogy hál’ Istennek – szétforgácsolódott, amikor érintkezésbe került a túlságosan emberi valósággal; ehelyett az ideiglenesség virágzott tartósan, s olyan szövetté növekedett, amely a világ minden tájáról származó, mintegy kétezer ember önálló közösségeiből áll, melyeknek mind önálló szociális, ökológiai és gazdasági belső struktúrájuk van. A hatvanas években keletkezett várostervek mindenekelőtt Franciaországban keltek nagy feltűnést, még az UNESCO támogatását is elnyerték, és az 1968-as alapkövetélel elszánt úttörő telepéseket mozgósítottak. Auroville eszméje kalandra csábította azokat a városiakat, akikben megvolt a szellemi éhség és a tette készség egyaránt. Úgy képzelték, itt áldásosan olvadhat össze a nyugati Én és a keleti transzcendencia. Egy város volt a tét, és mindaz, ami ezzel jár: ésszerű gazdálkodás, mezőgazdaság, kultúra és spiritualitás – s nem csupán egy meditációs vagy terápiás központ! Azt akarták, hogy mindenki képességei szerint járuljon hozzá, és mindenki szükségleteinek megfelelően részesedjék – azt szerették volna, ha – Marx után szabadon – ez válik itt lehetségessé, de centralizált tervgazdaság nélkül, szabadon szárnyaló közösségi létként, olyan igényes, spirituálisan irányított szubjektívizmusra épülve, amely az egyéni felelősség radikális felfogásával párosul. „A fejlődés kapuja az egyén” – állította makacsul Sri Aurobindo, s az Anya konkrét kísérleti helyet akart teremteni ehhez: „A Földnek szüksége van egy olyan helyre, ahol a nemzeti versengéseken, a szociális konvenciókon, az önmagukban ellentmondásos erkölcsiségeken és a beszűkítő vallásokon túllépve élhetnek az emberek...” (az Anya, 1969. szeptember). Az Auroville név azt jelenti: „a hajnalpír városa” (latin *arora* = hajnalpír). Az volt a cél, hogy itt a hajnali derengésben felkeljen az integrális tudat. 35 éves fejlődése során Auroville kiállta a valóság jótékony hatású terápiáját. Különösen az Anya halála (1973) óta nyesték vissza realista módon a közeli célokat, a munkát, az életet és a szeretetet illetően egyaránt. A rajztáblán elképzelt mesterséges város helyett laza szerkezetű település-szövet alakult ki, félig tervszerűen, félig tervezetlenül, fokozatosan. Mindazonáltal a nagy cél, az áttörés nagy látomása tovább él azzal a hosszú távú vízióval együtt, amely igazi, urbánus várost képez el, s ez forrón tartja a szíveket. Az Anya és Sri Aurobindo mindenütt jelen van mélyen tisztelt „védőszentként”: szóban és tettben, álomban és valóságban meghatározzák Auroville arcélét.

Mi jött létre 35 év alatt?

Kicsi és nagyobb közösségekből álló hálózat, amely 1200 felnőttet és több száz gyereket foglal magában, sikeresen erdősített vidéken, buja flórával és faunával, jó szociális infrastruktúrával, napelemekkel működtetett nagy, központi konyhával, kávézókkal, egészségközpontokkal, színházzal, kórossal és szabad stranddal.

Az élet- és lakóterek az egyszerűek és a luxuskivitelűek között váltakoznak, egyesek remeteségre utalnak, mások közösség-irányultságúak.

Ökogazdálkodást folytató zöldövezet szolgálja az önellátást.

Városépítészeti és művészi szabad terek teremtettek – viszonylag kevés pénz felhasználásával – oázisokat a kreativitás számára. Az innovatív építészetet már sok nemzetközi díjjal jutalmazták és ismerték el.

Érdekes kutatási tervekkel és érdekesítő iskolai kísérletekkel közelít Auroville ahhoz az igényhez, hogy az alkotó tanulás helye legyen. Pszichológiai és természetgyógyász terápiai módszerek tárgyják az önmagunkon végzett munka megtanulásának terepét.

Megfelelő építészeti és napelem-technikával, kézművességgel, szép és hasznos dolgokkal élő, nagy ívű gazdálkodás felel meg az „alakuló látomásnak”. Bár Auroville még nem nevezhető posztkapitalista útmutatónak, de itt újból és újból felvetik a piac, a tulajdon, a célszerű kereset, az egyenlőtlenség és az egyenlőség, a pénz szerepe és a felelősségvállalás kérdéseit, s az élet gyakorlatában kutatják őket.

Szociálpszichológiai kísérletként Auroville az individualitás és a közösségi lét, a tudatosságra épülő szabadság és a szabályokra épülő rend közti feszítettséget fürkészi. A participatív (= közvetlen részvétellel épülő) bázisdemokráciáért való fáradozás, sőt az örökölt demokratikus kormányzási formáknál jobb keresése miatt sokan sóhajtoznak ugyan, de ezek bizonyára elkerülhetetlenül hozzátartoznak ahhoz a keresési folyamathoz, amely eltekint a hatalmi hierarchiáktól. A megkönnyített véleménynyilvánítás új reményét kelti fel az *intranet* révét történő elektronikus kommunikáció.

Szervezeti formáját tekintve Auroville alapítvány, mintegy területen kívüliséget élvező döntési autonómiával, de az indiai kormány felügyelete alatt áll, s az fenntartja magának a fennhatóságot, hogy a külföldi auroville-iek tartózkodási jogáról döntsön. Az „auroville-i lakos” státusát két éves próbálkozás, ill. egy olyan beszélgetés után érheti el az ember, amelyben az ún. belépési csoport változó tagjai az illető motivációja és távlati elképzelései iránt érdeklődnek. Az alapítvány keretében minden kereső aktivitás non-profit vállalkozásokban zajlik.

Feszültségteli tőzsomszédságban az első és a harmadik világ...

Az auroville-i világ és a tamil falvak hagyományos világa ott van egymás tőzsomszédságában, s ez tartós kihívásokról gondoskodik mindkét oldalon, de ennek köszönhető, hogy Auroville sosem vált elkülönült helyé. Az őshonos tamilok falvai és az Auroville-települések kerekén 15 km sugarú „rongyszőnyeget” alkotnak egymással. „A tamilok az első auroville-iek”, határozott az Anya – anélkül, hogy megkérdezte volna őket –, s ezzel belökte a kényszerű barátkozás hideg vizébe a szélsőségesen ellentétes embereket. Az úgyszólván gyarmatosítói állapotok gyanúja tartósan mardosó gyanú marad. Kunyhókból álló falvaikban a tamilok szűkös életszínvonalon élnek hagyományos nagycsaládjaikban és kasztrendszerükben. Örvendetes munkahelyek (időközben mintegy 5000!) engesztelik ki őket a kevésbé örvendetes bosszúságokkal, a viszony ennek ellenére feszül. Ráadásul Auroville egyenesen példászerű módon él azon konfliktusok közepette, amelyek a globalizáció következtében világszerte tombolnak. Mindenesetre számos kezdeményezéssel és kampánnyal fáradoznak azon, hogy a falvakat valamiképpen magukkal húzzák a fejlődésben, hiszen végső soron az integráló erő mintaképe akarnak lenni. Úgy tűnik, bizonyos dolgok sikerülnek – például a jobb egészségügy és oktatás –, mások kudarcba fulladnak. Az öko-gazdálkodás nem tudott érvényre jutni a DDT-vel és a termésfokozás régi módszerével szemben, és különösen a nők jobb oktatása sem akadályozza meg, hogy még mindig megöljenek lánymagzatokat. Auroville azonban bátran kitart kezdeti igénye mellett: „Abban a világban, amely változatlanul etnikai harcokban, háborúkban és környezetpusztításban örlődik fel, és amelyben egyre nagyobb lesz a szegények és a gazdagok közötti szakadék, Auroville figyelemre méltó kísérlete egy másfajta emberi jövő megnyilvánulásának” (idézett egy prospektusból). Auroville önálló, élénk kozmopolisz, és már csupán az élet sokfélesége is a világ vonzó, színesen csillogó foltjává teszi, hiszen ötven nemzet nagyon érdekes, fehér és színes bőrű tagjai vannak jelen benne.

Auroville-turizmus

A rokonokon és Auroville hú barátain kívül is sok vendég jön látogatóba, főként a kellemes kora nyári hónapokban, decemberben, januárban és februárban. Szervezett bevezetéseken vehetnek részt, vagy saját szakállukra, a sok vendégház valamelyikéből portyázva térképezhetik fel Auroville-t. Részt vehetnek valamilyen munkában, akár a mezőgazdaságban, akár a számítógép mellett, taníthatnak az iskolákban, tarthatnak Auroville számára érdekes előadásokat vagy foglalkozásokat, vagy önkéntesen részt vehetnek a munkában. Mindenesetre ezért nem várhatnak pénzt, viszont ingyenesen élvezhetik Auroville minden kulturális kínálatát, és részt vehetnek az új terápia-központ egyfajta kúráján vagy valamilyen jóga-tanfolyamon. Mindenesetre ajánlatos kihasználni az együttes tevékenység sokféle lehetőségét, mert így annál könnyebben tanul bele az ember a nehezen átlátható és alig áttekinthető Auroville-be.

Sri Aurobindo

a maga integrális jogájával hasonló gondolati épületet húzott fel hinduista háttérrel, mint Jean Gebser tudatkuta-

tó Svájcban, és a francia Teilhard de Chardin – katolikus alapon – Franciaországban. Ennek értelmében az emberiség a szellemi fejlődés lépcsőfokain megy át, s e fejlődés végén a vitális Én mostani mentális korszakát a szupramentális korszak váltja fel, ami Teilhard de Chardinnél az Omega-pont felé tartó út, Jean Gebsernél pedig – hasonlóan ahhoz, ahogyan mostanában Ken Wilbernél – az integrális korszak. Az „integrális” kifejezés többet akar jelenteni valamiféle szintézisnél, többet, mint különböző elemek egyszerű összeillesztését. Az „integrálás” annak képessége, hogy a lét előzetes lépcsőfokait az érzékelés és a méltatás állandó ide-oda mozgásával bevonjuk az új létállapotba. A spiritualitásnak ez az evolucionista szemlélete mindmáig működik Auroville-ben, többé-kevésbé sikeresen.

Az Anya 1954-es „álma” – az Auroville-charta alapja

Kellene lennie valahol a Földön egy olyan helynek, amelyre egyetlen nemzet sem tarthatna igényt tulajdonként; ahol minden jó szándékú ember őszinte „aspirációval”, szabadon élhetne világpolgárként, és egyetlen tekintélynek, a legfőbb igazságnak engedelmessé; a béke, az egyetértés és a harmónia helyének, ahol az ember összes harcos ösztöneit kizárólag arra használnák, hogy megbirkózzanak a szenvedés és a nyomor okaival, legyőzzék az ember gyengeségeit és tudatlanságát, és diadalmaskodjanak korlátozottságain és tehetetlenségén; olyan helynek, ahol a szellemi szükségleteket és a haladás gondját előnyben részesítenék a vágyak és szenvedélyek kielégítésével és az anyagi jellegű szórakozással és élvezetekkel szemben. Ezen a helyen a gyerekek úgy növekedhetnek és fejlődhetnek integrális módon, hogy nem veszítenék el kapcsolatukat a lelkükkel. Tanítás nem azért folya, hogy a tanulók vizsgákat tegyenek le, vagy bizonyítványt és állást kapjanak, hanem hogy már meglévő képességeiket gazdagítsák, és újakat bontakoztassanak ki. Ezen a helyen a címeket és állásokat a szolgálat és a szervezés alkalmi helyettesítenék. A test szükségleteinek ápolására mindenkinek egyformán lenne lehetősége, és az általános szervezetben a szellemi, erkölcsi és lelki fölény nem az élvezetek és a hatalom gyarapodásában fejeződik ki, hanem a köteleességek és a felelősségvállalás növekedésében. A szépséghez mindenki egyformán hozzájuthatna minden művészi formában – festészetben, szobrászatban, zenében és irodalomban egyaránt. A szépség nyújtotta örömben való részesedés lehetőségét csak az egyes emberek képességei korlátoznák, nem pedig szociális vagy anyagi helyzetük. Ezen a helyen ugyanis a pénz többé nem lenne korlátlan úr. Az ember egyéni értékének nagyobb jelentősége lenne, mint az anyagi gazdagságnak és a társadalmi állásnak. A munka itt nem a létfenntartás megkeresésnek eszköze lenne, hanem az önkifejezés, valamint az egyéni képességek és lehetőségek kibontakoztatásának eszköze, egyidejűleg pedig a közösséget szolgálná, amely aztán a maga részéről fedezné az egyes emberek megélhetésének költségeit, és gondoskodna munkaterületükről. Röviden, olyan hely lenne, ahol az emberek közti szokásos kapcsolatokat, amelyek rendszerint szinte kizárólag a becsvágyó versengésre és a harcra épülnek, annak a versengésnek a kapcsolatai váltanák fel, amelynek során mindenki azon fáradozik, hogy a megtegye a legjobbat, ami csak telik tőle – vagyis az együttműködés és az igazi testvériség kapcsolatai.

Forrás: www.m-sf.de/dokumente/2004-09-15-auroville.html